

Magyar Axolotl Fórum (MAF)

axolotl.hu

Figyelem!

Ez csak egy tájékoztató, mely közösségi tapasztalataink alapján készült. Semmilyen felelősséget nem vállalunk a tájékoztató anyagban szerepeltekért! További információk fórumunkon:

<http://axolotl.hu>

Fontos átgondolni:

Egy ilyen állat akár 20 évig is élhet, a sötétebb helyet és a hideg vizet kedveli. Etetni kiskorában naponta kell majd, majd ahogy nő elég 2-3 naponta adni nekik. Maguk az állatok nem túl aktívak (ellentétben például a halakkal), van, amikor napokig a barlangban elbújva pihennek. **Egy axolotl-os akváriumba axolotl-on kívül csak kellően nagy (nem tudja bekapni az axolotl) tavi csiga (nem csúcsos házú), almaccsiga tehető, illetve táplálékhal (pl: neon, danió), a többi halfaj, állatfaj veszélyes lehet rájuk nézve (kopoltyútépés, harapás, szúrás...).** Mivel **csak vízben képesek életben maradni**, így kézhez szoktatásuk nem lehetséges. Bőrüket nyálkás védőréteg védi, ami kezünkkel érintkezéskor sérülhet, így kerüljük az állatok fogdosását. Hatalmas akváriumra van szükségük, erős szűrőssel, hűtéssel, ami erősen megnövelik az állatokra fordítandó keretösszeget. **Vásárlás előtt ezt jól gondoljuk át!** Olcsóbb elsőre mindenből megfelelő tenni, mint kétszer, háromszor vásárolni, továbbá ha nincs, vagy nem szánunk ekkora összeget erre az állatra, akkor inkább válasszunk olyat, amit olcsóbb tartani. Összességében ne várjunk egy nyüzsgő akváriumot tőlük, de akrobatikáikkal és egyéb mulatságos képességeikkel, valamint folyamatosan mosolygós pofijukkal szerezhetnek sok örömet bárkinek.

Mi is az Axolotl?

A mexikói axolotl (*Ambystoma mexicanum*) a kétéltűek osztályába, azon belül a farkos kétéltűek rendjébe és a harántfogúgöte-félék családjába tartozik.

Súlyosan veszélyeztetett faj (Washingtoni Egyezmény (CITES) II. függelékében szerepel), élőhelyén (Xochimilco csatornai Mexikóvárostól nem messze) szinte alig lelhető már fel a környezetszennyezés miatt. Hazánkban csak származási igazolással adható át másik tulajdonosnak. Erről bővebb infó és hatósági nyilatkozat a fórumon olvasható!

Érdekessége, hogy tüdő-s-kopoltyús. Ha túlságosan kevés az oxigén a vízben, akkor felmegy tüdővel venni levegőt. A nyakánál található „nyúlványok” és a rajtuk található „szőrök” az állat kopoltyúi. Mellső lábain 4, hátsókon 5 ujj található. Igen ritka és bizonyos esetekben szárazföldi életmódra is képes átalakulni. Ilyenkor kopoltyúit és úszóhártyáit elhagyja. Egy Axolotl 25-30 cm hosszúra, 5 cm szélesre is megnőhet és 15-25 évig élhet. Rendkívüli regeneratív képessége van, ami miatt laborkísérletek alanya is.

Hogy tud átalakulni szárazföldivé? Én is meg tudom csinálni vele?

Az **Axolotl vízi élőlény, ne próbálkozzatok** azzal, hogy percekre kiveszitek az akváriumból azt remélve, hogy átalakul. Az átalakulás nagyon ritka esetekben sikerül, a többi eset halálos. Ha netalántán sikerülne is az átalakulás, az ilyen axolotl-ok csak néhány évig élnek, míg vízben 15-25 évet megélhetnek.

Milyen helye legyen?

Az akvárium vételénél vegyük figyelembe, hogy állataink nagyrészt a talajon fognak mozogni, esetleg a növényeken ülni. 1-3 Axolotl esetén ugyanakkora minimális akvárium szükséges. A minimális ajánlott akvárium mérete: 100x40 cm-es alapterület és 30-40 cm magasság. Ebben 1-3 állat kényelmesen élheti életét. Mi se szeretnénk 10 négyzetméterre bezárva lenni életünk végéig. 10 cm-es testhossz alatt 10-15 cm vízmagasság, nagyobbaknál 15-35 cm-es vízmagasság ajánlott. Az ajánlott vízmagasságot tartsuk be, mert komoly problémák alakulhatnak ki. Az akváriumra elengedhetetlen a hálós tető, mert az axik hasonlóan a bálnához, időnként kiugranak a vízből és visszacsobbannak. Amennyiben nincs háló, ez akár halálos is lehet, mert könnyedén kieshetnek az akvárium szélén. Még azok az axik is produkálhatnak kiugrást, akik soha nem mutatták jelét ugrásnak, ugyanis ha valami megijeszti őket, vagy megzavarja (pl: gombásodási viselkedés) esztelenül, nagy erővel kezdenek úszni valamerre. A tető ne legyen üveg, mert nem engedi szellőzni az akváriumot, ez által hűlni se és nem is lesz kellő oxigén alatta. Aljzatnak csak és kizárólag a minimum 5 cm nagy, kerekített folyami kavics felel meg. További információ és indoklás a fórumon olvasható. Dekorációnak csak olyat tegyetek be, ami nem éles és nem dörzsöl, nem törhető (belőgatós hőmérő is törhető) és nem fog beleszorulni később amikor megnő. Legyen egy kellően nagy sötét barlangjuk, ahova elbújhatnak. Az élő növényeket jobban szeretik, de kevés él meg axolotl-os körülmények között, így gömbmohákat, anubiasokat és mellé műnövényeket javasolunk kezdőknek. Légpumpa nem feltétlenül szükséges, egy esőztető vagy „buborékoztató” szűrő is megfelel, de természetesen a legjobb az esőztető külső szűrők légpumpával legalább éjszakára kiegészítve.

Társas lény?

Igen, csapatban érzik jól magukat. Az egyedül tartott egyedek antiszociálisabbak, vadabak, féltősebbek. Ha többen vannak, bandáznak, összefújva alszanak, szeretik egymást, így feltétlenül legalább 2-3 állatot tartsunk együtt! Később, ha egyedül marad az axi, próbáljunk méretének megfelelő új barátot szerezni. Az új barátnak legalább ¼ akkorának kell lennie, mint a nagy axinak aki mellé be akarjuk rakni. A nagyobbak békésebbek, a kicsik valamivel vadócabbak, agresszívabbak, így az első pár órában figyeljük a viselkedésüket.

Hőmérséklet, fény:

Bár mexikóból származnak, mégis **csak hideg vízben maradnak életben**. Xochimilco nappali legmagasabb hőmérséklete 2013 augusztusában csak a 25 fokot érte el (éjszaka 14 fok), a tó vize ennél pár fokkal hűvösebb volt.

Az axiknak hazai tapasztalat szerint a **19-21 fokos víz az ideális**, de 18-23 fokig jól viselik. 18 fok alatt lassulni kezdenek, csökken az étvágyuk, 23 fok felett pedig már melegük van. Hűtésként a vízfelszínt 8-12 cm-es ventilátorokkal fűvatva 3-4 fokos csökkenést

érhetünk el. Ha ez nem elég, jön a jégakkuzás és a gyakoribb hideg vízcseré. Extrém tartós meleg esetén (24 vagy annál magasabb vízhőmérséklet) az állatot helyezzük hűtőbe (információientebb és a fórumon, továbbá mindenképpen javasolt a fórumon tanácsot kikérni szakértőktől – Maya, Sendy – az első ilyen művelet előtt), míg a nagy kánikula el nem megy, ezzel megelőzve a hőgutát. Jobb egy hét a hűtőben 7 fokon, mint a 26-28 fokos vízben hőgutát kapva meghalni. Az átlag hőmérők nem elég pontosak, így mindenképpen külső digitális, belógató érzékelővel javasolunk!

Az axik nem szeretik az erős fényt, így csak **kis teljesítményű** meleg fényű (2700K, 6500K) neonnal világíthatjuk meg őket maximum napi 6-8 órára. Javasolt az akvárium egyik részét világítatlanul hagyni, hogy el tudjanak oda vonulni, ha akarnak. Amennyiben napsütés éri az akváriumot, a bújót mindenképp úgy kell elhelyezni, hogy az állat teljes mértékben el tudjon bújni a napsugarak elől.

Táplálás:

Alapvető szabály: ezek az állatok csak és kizárólag nyers húsevők (se főtt, se sült, se szárított)! Minden más ételfajta betegséget, vagy akár halált is okozhat! A fagyasztott ételeket mindig olvasszuk ki etetés előtt, nehogy az egész fagyott kockát nyeljék le! A fórumon sokkal több táplálékról olvashatsz!

Fagyasztott hal: a teknősöknek szánt, állatkereskedésben kapható fagyasztott hal. Tilos folyóinkból, tavainkból... fogott hallal bármilyen formában etetni őket, még karanténozva se! Emberi fogyasztásra szánt bolti halakat szintén felejtjük el!

Élő hal: állatkereskedésben kapható élőhalakból a következők ajánlottak: danió, neonhal. Fenntartással adható: guppi, molli, de ezek kicsipkedhetik a kopolytút. A többi halat ne próbálgassuk, vagy olvassuk el előtte a fórumot! A táplálékhalakat karanténozni kell.

NYERS Húsvok: csirkeszív, csirkemáj, pulykaszív, pulykamáj (nagyon néha egy kevés csirkemell), marhaszív (darálva halaknak is adható). Fiatalabbaknálheti 1-2 alkalommal, felnőtteknél minden második, harmadik étkezésre adható.

Földgiliszta: fagyasztott vagy élő, melyet etetés előtt célszerű kimosni, és csak biogazdaságból való giliszta adható. Mindenféle horgászboltos sajnos nem megfelelő minőségű, csak akkor próbálkozzunk vele, ha minden vegyszertől és utcamocsoktól mentes helyről származik bizonyítottan (az eladó kisasszony szavára ne adjunk, járjunk utána magunk).

Szúnyoglárva: élő vagy fagyasztott jöhet szóba. Ruto illetve bethás képes márkát ajánljuk! A sima zacskóban levő magyar márkát ne, nem éri el a minimum minőséget se.

Vízibolha, sórák (7 cm-es korig): élő vagy fagyasztott. Fagyasztott csak vész esetén ajánlott, mert nem mozog, így nem fognak rámozdulni a kicsik és a vizet is koszolja. Ezek többféle méretben vannak, ügyeljetek arra, hogy akkora méretűt kapjanak a kicsik, hogy be tudják kapni, és le tudják nyelni.

Tubifex: élő ajánlott csak a tisztasága miatt. Fontos, hogy minden nap legalább háromszor át kell mosni, plusz egyszer etetés előtt is. A fagyasztott mocskolja a vizet és berohad könnyen, mindig távolítsuk el, az el nem fogyasztottat.

JBL Axolotl táp: tarhonyaméretű és formájú fekete kemény táp. Idő és türelem, míg az állat megtanulja elkapni, a földről nem fogja felszedni, így lassabb vele a táplálás, de szórakoztatóbb. Mindenképpen ajánlott heti egyszer azzal etetni, vagy nasiként adni pár szemet, mert bár teljes mértékben húsevő állatok, amikor egy élő halat megesznek, annakvan bőre, bele, gyomrában alga... amire mind szüksége van az állatnak. Ha csak színtiszta húsvokkal és lárvákkal etetünk, akkor ezekhez az értékes tápanyagokhoz nem

jut az állat, és ezt némileg pótolja a táp. **A húsvok mellé kiegészítőként alkalmazható csak, főként nem!**

Haltápok: Fix márka (nem növényevő halak számára gyártott) tápja alkalmazható **kizárólag vész esetén** olyan szemcseméretben, amit az állat le tud nyelni.

Mérettől függő táplálás: A kicsi pár centis axolotl-ok a mozgásra mennek, így nekik mindenképp élő táplálék kell, ami mozog, amit el tudnak kapni és befér a szájukba. Mindig figyeljétek, hogy rendszeresen táplálkoznak-e. Ahogy nőnek, nőhet a táplálék mérete.

4-5 cm-es kortól már vörösszúnyog méretű táplálékot is esznek. 10 cm feletti axiknál el lehet kezdeni adni a nyers húsvokat, de arra figyeljünk, hogy annyit adjunk, amit azonnal meg is esznek. Csipesszel vagy kézzel tartsuk nekik az ételt, esetleg lóbáljuk meg mintha mozogna, hogy elkapja. További részletek a fórumon!

Mikor jól táplált egy axolotl?

Kövér, ha a has szélessége nagyobb, mint a feje. Vékony, ha a has szélessége a fej szélességének 75%-nál kisebb. Ideális hasszélesség a fej szélességének 75-100% közötti része. 10 cm testhossz alatt vékonyabbak, mint a felnőttek, náluk a fej szélességének felétől számít soványnak. Az egészségesen táplált állat teste hengeres formájú. A legtöbb boltban sajnos alultápláltak, így ne abból induljunk ki, hogy hogyan kéne az állatnak kinéznie. Egy alultáplált, de egészséges axolotl 1-1,5 hét alatt egészséges súlyúvá válik, ha megfelelő táplálékokat kap.

Leggyakoribb betegségekről pár szó (a többit olvashatod a fórumon, van bőven)

Gombásodás: Vattaszerű képződmény az állat bármely részén. Jellemzője: metilénkéket cseppentve rá kékre színeződik, és úgy marad, nem kopik le 5 percen belül. Az állatot jól nézd át, hogy hol gombás, mert mindet egyszerre kell kezelni. Vedd kézbe az állatot a vízben, és a vízfelszín közeléhez (2-4 cm) emeld fel, majd cseppents 2-3 csepp metilénkéket (neptun márka javasolt, 2mg/ml töménységű) közvetlenül a gombára. Szemre, szájra, sérülésre, nyílt sebekre vigyázzatok! 15-30 másodpercig ázzon, majd kavargassátok el a vizet az érintet felületről. Ekkor látni fogjátok, hogy a gombás részek elkékeltek, míg a bőr, kopolytú részek normál színűek. A gomba fertőzés mértékétől pár óra vagy pár nap leforgása alatt szakad le az állatról. Naponta 2-3 alkalommal ismételd meg a műveletet. Ha 5 nap után nem javul látványosan, a fórumon keress meg minket további tanácsért. Az állat vakarózhat, ugrálhat, mert viszket, fáj neki a gomba. **Nagyon fontos ilyenkor a tető!** Ha látjuk, hogy vakarózik, próbálja leszedni, akkor besegíthetünk nagyon óvatosan! Finoman dörgöljük, simogassuk az adott felületet. Ujjak gombásodásakor általában körömmel együtt jön le a gomba. A gombát szedjétek ki a vízből, és dobjátok ki. A következő pár napban legyetek résen, és figyeljétek az állatokat! Gombásodás csökkenthető, ha a víz pH-ja nem megy 8,0 fölé. Gombásodáskor mindig ellenőrizzitek pH-t és próbáljátok levinni 7,0-ra. 7,5 pH alatt a gomba könnyebben leválik az állatról, nem nő akkora ütemben, és hamarabb gyógyul az állat. Metilénké vízbe locsolása sem a gombásodásra sem megelőzésre nem alkalmas, mert nem hat, csak terheli a vízi biológiát! A leírt kezelésünk működik, és egyre elismertebb! **Mindig legyen otthon metilénké!**

Sokfelé lehet olvasni, sőt egyes állatorvosok is alkalmazzák a malachitöldet, de axolotl-nál **szigorúan tilos alkalmazni!** Alkalmazása halálos kimenetelűvé válhat könnyedén.

Kopolyú kihullás, kikopás, csökkenés: Az esetek szinte mindegyikében a vízzel van probléma, ha nincs más élőlény az akváriumban, ami esetleg megcsepegethette volna. Tesztel ellenőrizheted, hogy mi a baj a vízzel és tudsz cselekedni. Teszt után egy alapos akváriumpucolás mindenképpen javasolt. Amint rendeződik a víz és nincs egyéb betegség az állatnak, a kopolyú azonnal elkezd visszanojni. Előfordulhat, hogy több akváriumpucolás, szűrőanyagcsere... szükséges. Érdemes újfajta ételeket is kipróbálni. A kopolyúkopás betegség tünete is lehet, de akkor más betegségekre utaló jelek is vannak. Betegségből gyógyulás után is előfordulhat, hogy kikopik a kopolyú, de ez ritka. Fokozottan figyeljük az állatot, és ha bármi más tünet is fellép, azonnal cselekedünk. Ha nem sikerül a problémát megoldani egy héten belül, olvassgass a fórumon, több tucat másoknak már bevált módszer van a kopolyú visszanojlesztésére.

Lebegés-Lent maradás: Ha az állat nehezen úszik fel a felszínre és úgy zuhan vissza, mint egy darab kő, és nem megfelelő kavics van az akváriumban, akkor lenyelt belőlük néhányat, amik lehúzzák. Javasolt azonnal kavicscsere olyanra, amit nem fér a szájába, és a kicsi kavicsok majd 2-3 héten belül remélhetőleg vagy elől, vagy hátul távoznak.

Lebegni akkor szokott az állat (ha nincs egyéb tünet: kóros soványság, betegségekre utaló egyéb jel) ha túl sok levegőt nyel valamiért. Ilyenkor célszerű úgy kialakítani az akváriumot, hogy legyen valami olyan hely, ahova bebújva nem húzza fel a lenyelt levegő. Ajánlott az akvárium alapos kipucolása és légpumpa beszerzése. Ez 1-2 napon belül magától rendeződni szokott.

Stressz: Ha túl nagy a fény, túl meleg a víz, vagy túl erős a vízsodrás, az axik behajlítják a farok végüket. Ez betegség jele is lehet. Ha az előbbi zavaró tényezőket kizárjuk és nem egyenesedik ki a farok 1-2 napon belül, akkor tovább kell keresni a problémát a vízben vagy betegségben

Táplálkozási probléma: Akkor beszélünk táplálkozási problémáról, ha a jó étvágyú állat kihagyott 2-3 étkezést, vagy ha enne, szagolja, de nem kapja be, láthatóan éhes, vagy ha a rossz étvágyú állat legalább 1 hete nem eszik. Azonnali akváriumpucolást kell alkalmazni. Ha a következő pár napon nem jön meg az étvágy, szakorvoshoz kell fordulni friss székletmintával (ilyenkor már előfordul, hogy fehéres nyálkás széklete van csak az állatnak) és magával az állattal.

Hőguta: A nagy melegben könnyen felszökik az akvárium víz hőmérséklete 23-24 fokra, vagy még magasabbra. Nagyon figyeljünk oda, hogy hűtsük a vizet, mert az állat hőgutát kaphat. Eleinte nincs tünet, de ebből ne következtessünk arra, hogy az állat elvan a 25 fokos vízben. A hőguta jelei: étvágytalanság, farokvég begömbülése, kedvetlenség, bőrnyalásodás, nyálkaleválás, lebegés a vízfelszínen, hólyagok, bevörösödés. Ilyenkor azonnal cselekedve fokozatosan vigyük le a víz hőfokát 19 fokra tartósan, ha ez nem megoldható, az állatot tegyük hűtőbe!

Sérülések: Az axik rendkívüli módon képesek regenerálódni, de ettől még oda kell figyelni a sérülésekre. Egy leharapott végtag, farokvég vagy úszóhártyaszakadás pár hónap alatt rendbe jön és visszanoj olyanra, mint előtte volt. A pár centis axik, akiknél a kannibalizmus jellemző, előfordul, hogy egymás lábát letépik, vagy a másikba harapnak, így kicsi korban gyakran számítnak a sérülések, melyek nem megfelelő vízparamétereknél hajlamosabbak gombásodni. Ha a sérülés súlyos, az állatot azonnal tegyük hűtőbe és forduljunk szakorvoshoz, vagy a fórumhoz. Enyhe sérüléseknél a víz hőfokát igyekezzünk 19-20 fok táján tartani, és a pH 7,0 közeli legyen.

Piros, rózsaszín farok: Táplálkozás után, vagy sok úszás után kitágulnak a hajszálerek az állat farkában és ettől a fehér bőréknek rózsaszínné, pirossá válik a farkuk.

Ez normális! Ha ez nem köthető a fenti eseményekhez és nem múlik el 1-2 óra alatt az állat nyugalmi állapotában, akkor érdemes a vizet ellenőrizni, illetve betegségekre gyanakodni.

Hűtőzéssel gyógyítás (hűtőszekrény hűtő része, nem fagyasztó!)

Az axolotloknál 7-9 celsius fokon lelassulnak az anyagcsere folyamataik és felgyorsul, felerősödik a regeneráció. Bizonyos esetekben ez életmenő lehet.

Hűtőzés kellékei: Hűtőszekrény, amiben 7-9 fok van, edény, amiben az axi elfér, szellőztető tető, műnövény, kavics, friss hűtött víz, 2 literes flakonok.

Hűtőzés menete: Akkora edényt, akváriumot válasszatok, amiben az axi kényelmesen meg tud fordulni, elfér, amiben picit tud jönni-menni. A vízszint ne legyen magas, mert kis helyen a beteg lelassult állat nehezebben tud felmenni levegőt venni, több erőfeszítésbe kerül, ezért a kb. 7-10 cm-es magasságot ajánlom tapasztalatból felnőtt állat esetén. Legyen az edényben műnövény olyan magasságban, hogy alá is be tudjon bújni lebegés esetén, vagy rámászva könnyedén tudjon levegőt venni, azaz csak a fejét kelljen megemlíni, hogy levegőhöz jusson. Az aljzatra lehet pár laposabb nagyobb kavicsot rakni, hogy mégse a csupasz aljzaton kapálózson. Nem kell túlpakolni az edényt, csak a legszükségesebbek kerüljenek bele. Ideális, ha van külön erre egy kicsi akvárium egy kb. 10 literes alacsony, de kellően nagy alapterületű, ami befér a hűtőbe. Elengedhetetlen a hálós tető. Ha tervezve van a hűtőzés, akkor a hűtőzés előtt 2 nappal már ne adjunk az állatnak enni. Pl. nagy meleg lesz, és nem tudjuk hűteni rendesen az akváriumot. Tiszta vízzel (szellőztetett, szűrőkancsóval leszűrt, vízelőkészítőtűzött stb.) töltsük meg az edényt, rendezzük be, rakjuk bele az állatot. A víz hőmérséklete ne legyen 3-4 fokkal hűvösebb, mint az akváriumvíz. Ha kész az edény és benne a beteg, akkor tegyük rá a szellőztető tetőt és irány a hűtőszekrény. Naponta a fele vizet cseréljük le ugyanolyan hidegre, mint amilyen az edényben van, erre kellene a palackok, amiben le tudod hűteni. Nem szabad ilyenkor az állatot etetni! Ilyenkor leáll az emésztése, gyakran visszahányja azt is, amit napokkal előtte megevett és még nem emésztett meg. Minimum 1 hét, maximum 2 hét legyen a hűtőzés. Esetektől függően a 2 hetet lehet tovább is kitolni, de csak tapasztaltak tanácsára, vagy orvosi tanácsra. Ha végeztünk a hűtőzéssel, akkor cseréljünk utólagos vizet, és tegyük a szoba egyik részére az edényt, és várjuk meg, amíg fel nem veszi a víz az akvárium hőmérsékletet (2-3 fok eltérés nem számít). A hűtőzéssel eljárás csodaszer, de sajnos nem minden esetben. Akkor kell bevetni, ha az állat élete veszélyben forog és arra van szükség hogy minden ereje a regenerálódásra menjen. Ekkor azonnal hűtőbe kell tenni, gondolkodás nélkül, majd a fórumot vagy orvost felkeresni a továbbiakért.

Szaporodás, beltenyészet:

Szaporításnál elsődleges szempont, hogy a pároztatni kívánt egyedek semmiképp ne legyenek rokonságba egymással, mindenki alaposan járjon utána axija származásának. Az egy helyről (egyugyanazon boltból) vásárolt axik szinte 99%-ban testvérek, egymás társaságára tökéletesen alkalmasak, viszont szaporításra nem. Beltenyészetből született petéketnem szabad megtartani. Ezekből felnőtt axik gyakran gnómok, főként szemnélküliek, kinövéseik vannak (vagy összenövések), gerincferdülés, szervi problémáik és fiatalon, pár évesen meghalhatnak, továbbá ezeket a genetikailag hibás példányokat tilos továbbtenyészteni! Ivarérettségük 1 éves korukra tehető, tenyésztéskor viszont csak 2 évesen lépnek, addig nem érdemes elkezdni a szaporításukat. Nemek megállapítása kizárólag felnőtt egyedeknél lehetséges, a hímek kloákája nagy, míg a nőstényeké kicsi. Nem javasolt tenyésztésük, mert egy-egy alomból 50-70 kicsi is megmaradhat, amit na-

gyon nehéz eladni, elajándékozni, mert annyira telített a piac. Tenyésztésük egyszerű, akár tartásuk, de vannak buktatói és nagyon sok időt elvesz míg az eladható méretre nőnek. A megmaradt axik viszont a többiek által hozott hasznot egy hónap alatt elfogyasztják. Tenyésztésüket hagyjátok a profikra! További részletes információk a fórumon!

Mexikói axoloti, mint veszélyforrás:

Maguk az állatok nem jelentenek különösebb veszélyt. Foguk nincs, így ha harapnak is, csak fogatlan csócsálgatás az egész, és úgy is elengednek minket, ha nem kezdjük el rángatni a kezünket. Tüskével vagy mérgező anyaggal nem rendelkeznek. Különleges fertőző betegségük jelenlegi tudás szerint nincs, így nem jelentenek nagyobb veszélyt, mint bármely más békés, tüske nélküli halas akvárium.

Akvarisztikai szösszenet:

Akvárium indítása. Az akváriumot mossuk ki vízzel alaposan, majd ecettel sikáljuk át, végül ismét öblítsük ki. A kavicsokat, kerámiákat... ami főzhető, forró vízben főzzük 1 órát. A műnövényeket 60-70 fokos enyhén ecetes vízben lehet fertőtleníteni. Élő növényeket enyhén széndioxidos (szóda, ásványvíz) vízbe 20 percre áztassuk be. Rakjuk össze az akváriumot, töltsük fel vízzel. Használjunk JBL Biotopol vízelőkészítőt. Más márkájú vízelőkészítőt nem javasolunk, de több infó a fórumon erről. Az állat érkezése előtt 3 héttel illik összerakni az akváriumot és beindítani, hogy a megfelelő élő biológia beálljon, és ne fordulhasson elő mérgezés. Ehhez jó helyről (ne boltból) szerezzünk pár liter akváriumvizet vagy szűrőből származó baktériumkultúrát (szűrőkosz). Lehet kapni tablettás illetve folyékony bacikultúrákat (ADA – Green bacter az etalon) is, ezeket is alkalmazhatjuk. Indítsuk el a szűrőt (legyen ez bármilyen, de az akvárium víztérfogatának megfelelő teljesítménye legyen, azaz 5-7szer forgassa meg óránként az akváriumvizet)! A légpumpára tehető szivacs szűrő nem elég önmagában! Ajánlott nitrát-megkötő gyanta és aktív szén szűrés használata. Ha van levegőztető a szűrőn, azt is üzemeljük be, ha terelőlapátos csak, vagy esőztető, akkor úgy állítsuk be, hogy a lehető legnagyobb vízfelületet fodrozza meg, mert az oldja be az oxigént. Javasolt a légpumpa használata is, de nem kötelező, viszont ha van légpumpa (EHEIM-et javasolunk, mert tényleg szinte semmi hangja), akkor annak leginkább éjszakára kellene bekapcsolva lennie, mert a növények nappal oxigént termelnek, éjszaka oxigént fogyasztanak és széndioxidot termelnek. Cél-szerű beleszórni az induló akváriumba egy-két db axitápot, vagy pár szemcse haltápot (ha van halas akváriumunk). Az első napokban fehér ködössé válhat a víz, ezzel nem kell foglalkozni, ha nincs benne állat, az első baktériumok elszaporodtak, hamarosan beáll majd a flóra. Ha van benne állat, akkor növeljük a levegőztetést és figyeljük a vizet, 1-2 nap alatt rendeződnie kell, ha nem, akkor Sendyhez forduljatok a fórumon további teendőért. A szűrő szivacsán és szűrőanyagain megtapadnak az első szűrőbaktériumok és elkezdik a vízben található dolgokat (fehérje, ammónia, nitrit...) megenni, amivel tisztítják a vizünket. A szűrőt nem szabad éjszakára lekapcsolni, mert akkor a baktériumok nem fognak friss táplálék dús vízhez jutni, elhalnak és azzá a káros anyaggá válnak, amit eddig ők pucoltak el. Félt, maximum egy órát tudnak vízmozgás nélkül túlélni a szűrőben nagy elhullás nélkül. Az elhalt dolgokból, ételekből, székletből fehérje lesz, amiből ammónia, majd nitrit és végül nitrát. Hogy ez a folyamat végbemenjen és ne legyen mérgező anyag felhalmozódás, 3 hét szükséges. Ha semmiképp sem várható meg a 3 hét, akkor Sendy keressétek tanácsért! A nitrát kevésbé mérgező, a növények egy részét fel tudják használni, de rendszeres ellenőrzése kötelező, ahogy a nitrité és ammóniáé is! A nitrátot

nitrátmegkötő gyantával és heti 20-30%-os vízcserekkal, továbbá nitrátfaló növényekkel tudjuk kordában tartani. A szűrőt takarításkor tilos fertőtleníteni. A műanyag részeket zuhannyal, szivaccsal, fülpuccolóval pucoljuk ki, a szivacs vagy egyéb szűrőanyagokat pedig csak és kizárólag leszívott akváriumvízbe nyomkodhatjuk ki. Nem kell patyolatnak lennie, sőt. A jótékony nekünk dolgozó baktériumok ott laknak, csak a felületi koszt kell kimosni, mindig maradjon benne „kosz” azaz baci. Nekik nem szabad csapvizet kapni, mert az esetlegesen előforduló klór végez velük. Kapható folyamatos ammóniaérzékelő, illetve gyorsteszték és cseppentős tesztek. Gyorstesztéből a JBL 6 in 1-et javasoljuk, de sokkal pontosabbak a cseppentős tesztek. Ammónia nem lehet a vízben, nitrit 1 mg/l alatt még elfogadható, de tenni kell ellene, nitrátból pedig 25-40 mg/l-nél nem szabad többnek lennie. GH (összkeménység) és KH (változó keménység) 10 -20 nk° között jó axis akváriumnál.

Karbantartó takarítás: Hetente 30-50% vízcsere kötelező. Az aljzatról leszívócső, vagy légpumpacső segítségével felszívjuk az elhullajtott végtermékeket illetve eddig elrejtőzött ételmaradékokat (az ételmaradékokat etetés után 1-2 órával ki kell szívni légpumpacsővel). Az üvegről kaparó vagy pár csepp ecettel, pár csepp citromsavval eltávolíthatjuk a vízkövet. Utána a savval érintett részt nedves papírtörlővel letöröljük majd szárászva, hogy ne maradjon „vegyszer”. Algakaparóval távolítsuk el az algákat, a szűrőt típusától függően gyakran takarítsuk ki a fent említett módon. Az elpárolgott vizet mindig ioncserélt vagy desztivvízzel pótoljuk, különben túlkeményedik majd az akváriumvíz.

Akvárium teljes kipucolása: egyáltalán nem javasolt, ha minden érték rendben, és az állatoknak nincs bajuk. Egy teljes mindent érintő kipucolás megöli az élő kultúrát a vízben és minden állhat be újra. Csak a heti karbantartó kisebb-nagyobb pucolást végezzük el. Teljes akvárium pucolás előtt javallott Maya, Sendy véleményének kikérése a fórumon.

Sózás: Sokan alkalmazzák, javallják akvarisztikában, de **axoloti-oknál tilos!**

Sose felejtsük el hogy az akvárium élővíz, nem pedig fertőtlenített csapvíz! Azaz, egy akváriumnak jellegzetes tiszta élővíz szaga van, ami nem erős, nem irritáló, de annál jellegzetesebb, ha ez megváltozik, valami nem jó a vízben.

Erre a lapra csak az általunk legfontosabbakat írtuk fel, tudásunk töredékét.

A többiért kérlek, látogass el hozzánk, sok érdekességet és okosságot találhatsz:

<http://axoloti.hu>

Örömteli és boldog axizást kívánunk!

Tájékoztató kiadása: 1.2.jav kiadás 2015.02.07.

Tájékoztatót átadta: .....Katona Dorina (Maya).....

Elérhetősége: .....